Ner 302.

KRAKOW

Goniec wychodzi codziennie oprócz swiat uroczystych o godzinie 3 po południu regularnie, w Drukarni St. GIESZKOWSKIEGO.

PIĄTEK.

DNIA 9 GRUDNIA 1831 r.

PRENUMERATA:

Kwartalna . . . złp: 10.
Miesięczna . . . . --- 4.
Numer pojedynczy . gr: 10.

Goniec Krakowski,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY I LITERACKI.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina		Barometr na 0° 0.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 3. 080	-- 1. 0	-- 5 5	pol. zachodni słaby	pogoda z chmurami	
8	12	,, 3. 193	† 3. 9	† 3.3	,, ,,	pochmurno	
	3	,, 3. 157	† 3. 5	† 2.0	,, ,,	,, ,,	
	9	,, 3. 153	† 1 8	-- 3.0	pułnocny słaby	,, ,,	

Część Nieurzędowa.

WARSZAWA. (*dnia* 30 *Listopada.*)

-- Wczoray w szóstą rocznicę wstąpienia na Tron Nayjaśnieyszego Cesarza i Króla Mikołaja Igo, JO. Feldmarszałek Xiaże Warszawski przyjmował powinszowania od władz krajowych i znakomitszych osób w stolicy tuteyszey obecnych, po czem odbyło się solenne nabożenstwo w kaplicy Zamkowey. Po *Te Deum* przy odgłosie dział wznoszono modły o jak naydłuższe i nayszczęśliwsze panowanie łaskawego Monarchy. Również odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele Archi-Katedralnym, w obec wszelkich władz rządowych i ludu, celebrował Mszą Stą JW. JX. Prażmowski biskup Płocki. Tegoż dnia był świetny obiad u JO. Xięcia Feldmarszałka, w końcu którego śród huku dział rozstawionych na tarasie zamkowym, wnoszono zdrowie Nayjaśnieyszego Cesarza i Króla tudzież całey Nayjaśnieyszey Rodziny. Wieczorem pałac kommissyi spraw wewnętrznych, pałac kommissyi woyny, główny ratusz i domy obywatelskie oświecono.

— Jenerał jazdy Wincenty hr. Krasinski powrócił z Kalisza, dokąd się był udał w celu obeyrzenia szkód zrządzonych przez wypadki wojenne; również powrócili z wsi Szańca, prezes banku Józef Lubowidzki i radca stanu Lubowidzki.

-- Rząd tymczasowy postanowił iż dobra, lasy i inne fundusze supressyjne tak jak da-

wniey pod zarządzeniem kommissyi rządowey przychodu i skarbu zostawać mają.

— Słychać że trwający zakaz wyprowadzenia z kraju tuteyszego zboża za granicę od strony Krakowa, ma bydź nadal jeszcze do niejakiego czasu utrzymany.

— Urzędnicy kassowi, którzy po ostatnich wypadkach wojennych wyjechali z Warszawy za woyskiem we względzie obowiązkowym, będąc do tego przez ówczasowy rząd zniewolonemi, podług zapadłey decyzyi rządu tymczasowego do posad swych wrócić mogą.

— Według kursu wczoray ogłoszonego, listy zastawne znowu się podniosły; przedawano je po zł. 68; dukaty hollenderskie nowe przedawano po zł, 19 gr. 24; rossyjskie assygnacye przedający żądali zł. 180; kupujący dawali 178 i pół.

— W tych dniach obywatele i mieszkańcy stolicy ponawiają przysięgę wierności Nayjaśnieyszemu Cesarzowi i Królowi Polskiemu: w tym celu stosowne xięgi u kommissarzy cyrkułowych i w ratuszu głównym otworzone zostały.

— *Gazeta Petersburgska* zawiera w kilku ciągach: »Ułomki z listów Rossyanina do swego przyjaciela za granicą, w których czytamy pomiędzy innemi: »Każde zdobycie byłoby teraz dla Rossyi ciężarem, a jeżeli Cesarz Alexander w roku 1815 postanowił królestwo Polskie przyłączyć do Rossyi, uczynił to jedynie dla dobra samey Polski, która w żadnym przypadku bez silney nie mogła istnieć podpory. Chimera zrodzona w tych czasach przez kilku niedoyrzałych polityków, ażeby Polskę do dawnego jey kształtu przywrócić, jest czczem urojeniem, i dowodzi tylko próżnomyślności krzykaczów ludu. Niegdyś istnienie potężney Polski było dla pokoju Europy koniecznem, bo Polska była tarczą naszey części świata przeciw Tatarom, Turkom i napadom dzikich hord Azyatyckich Jednak Polska zrzekła się dobrowolnie swego przeznaczenia, i na zawsze takowe utraciła, skoro dozwoliła swemu pełnemu wpływów stronnictwu wygasić u siebie światło kształcenia umysłowego, które u innych narodów zawsze zwycięzko jaśniało, i skoro swym instytucyom krajowym dozwoliła zamienić się w anarchiją. Wszystko prawie, co tylko mogło być zrobionem dla Polski, nastąpiło na kongresie Wiedeńskim, a Rossya więcey jeszcze zrobiła, niż Polska kiedyś żądać lub spodziewać się mogła; przywróciła bowiem imie narodowe, nadała jey osobną konstytucyą, i dla pomyślności jey wszystkie tegostronne otworzyła źródła.— I teraz nawet Rossyanie winną oddają sprawiedliwość waleczności swych pobratymców, Polaków, żałują tylko ich uporczywości w bronieniu nierozsądney sprawy. Znając Polską waleczność, biegli Rossyanie ochoczo do bitwy, bo sława należy się tylko temu, kto mężnych pokonywa nieprzyjaciół. Koniec walki roztrzygnął ubieganie się męztwa z stałością obu stron.

PETERSBURG. (16 *Listopada.*)

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiąże Cesarzewicz Następca Tronu dnia 8 b. m. o godzinie 4 z południa przybył do zamku Twerskiego; nazajutrz udał się w dalszą podróż i tegoż samego dnia około godziny 2 z południa przybył do starożytney stolicy cesarstwa Moskwy.

— Odłożony dotychczas w guberniach Wileńskiey i Grodzieńskiey nabor woyskowy, wskutek naywyższego Ukazu, teraz ma bydź przedsiębrany i do 1 Lutego p. r. ukończony.—

— Do Orenburga przybył w dniu 18 Października przeznaczony na rządcę zachodniey

części Kirgisko Kayzackiey hordy sułtan Baimuchamed Aiczuwaków potomek Dzengischana i Abul Chaira w celu odebrania insigniów nowey swojey godności i złożenia przysięgi na wierność; co nastąpiło w dniu 20 tegoż m. z zwykłą uroczystością. Przy sposobności tey, tamteyszy gubernator woyenny podał sułtanowi sztandar, pieczęć i dyplom, jako znak nowey godności, tudzież kosztowną szablę honorową przeznaczoną mu od Nayjaśnieyszego Cesarza Jmci.

— Donoszą z Moskwy, że Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiąże Cesarzewicz następca tronu, po swojem tamże przybyciu otoczony nieprzeliczonym tłumem ludu, udał się w towarzystwie Nayjaśnieyszego Cesarza JMci do katedry Wniebowstąpienia. Wychodzących z przybytku Bożego lud witał okrzykami radości.

— Naywyższym ukazem, wydanym do rządzącego senatu w dniu 19 (31) Października zostało postanowione:

»Stan licznego zgromadzenia szlachty w guberniach zachodnich, niepewność ich praw i wynikające z tego nazwania niestosowne pomieszanie prawdziwey szlachty z osobami, które praw swych do szlachectwa niczem udowodnić nie mogą, zwracały uwagę rządu od czasu, kiedy gubernije te zostały do Rossyi przywrócone. W skutek tego, oznaczono ludziom tym termina rozmaite, w których mieli składać dowody swego pochodzenia. Późniey pokazała się jednak konieczność uskutecznienia ogólnego ich wyboru. Mimo tego z powodu zbiegu rozmaitych okoliczności, ani rozporządzenia te, ani zasady nowey organizacyi szlachty, już za czasów wiekopomney Cesarzowey Katarzyny II, ułożone, nie mogły bydź wykonane. Tymczasem naynowsze wypadki w guberniach odzyskanych od Polski przekonały, że ludzie ci niemający stałego mieszkania ani majątku, i przy sposobie życia, jaki wielu z nich prowadziło, byli szczególniey skłonni do buntów i do zbrodniczych działań przeciwko prawey władzy.—

»Gdy winni otrzymali już zasłużone kary, uznaliśmy za stósowne, przyspieszyć uskutecznienie zamiarów naszych względem lepszey organizacyi stanu innych, i położywszy na przyszłość koniec przywłaszczaniu praw szlachectwa przez takie osoby, którym ani urodzenie, ani służba w ogólności, praw takich nie nadaje; położenie ich uzasadnić na princypijach trwalszych i odpowiednieyszych wydanym dawniey względem nich rozporządzeniom. Dla tego, i zważywszy, iż przy przywróceniu gubernii zachodnich do Rossyi, prawa i przywileje szlachty przez przodków naszych tym tylko osobom były zatwierdzone, które rzeczywiście lub prawnie, należały do stanu szlacheckiego, i że zatwierdzenie takowe nie mogło się rozciągać do osób, które sobie samowolnie szlachectwo przywłaszczyły; 2) że przy dawnieyszey formie rządu tych prowincyi, wszystkie stany państwa, nie wyłączając nawet istotney szlachty, obowiązane były do obrony kraju i osobistego pełnienia służby woyskowey w porządku takim, w jaki naówczas powinności tey dopełniano; 3), że szlachta naówczas płaciła podatki w gotowych pieniądzach, nietylko w formie dobrowolney ofiary, lecz też w skutek oznaczonego nałożenia opłaty od domów i majątków; stanowimy: 1) czynić różnicę między istotną szlachtą to jest tymi, którzy podług przepisów mogą udowodnić szlachectwo, i którzy przez heroldią będą uznani, a takimi którzy sobie godność tę przywłaszczają, niemogąc jey poprzeć prawnemi dowodami. 2) Pierwszym jako prawdziwey szlachcie, zachować wszystkie prawa i przy.

wileje nadane naszey szlachcie państwa i we wszystkich publicznych i sądowych ułożone w języku rossyjskim nienazywać ich już szlachtą, lecz obywatelami; zaś stan, prawa i powinności innych osób nazywających się dotychczas szlachtą, uzasadnić na następujących głównych principijach: 3) Wszystka szlachta, która nie będzie mogła udowodnić swego szlachectwa, podług mieysca zamieszkania swego podzielona będzie na dwie klassy mieszkańców wsi i miast.

(Dokończenie nastąpi.)

Lizbona *(2 Listopada.)*

— Tuteyszy Sąd wojenny, skazał w dniu 17 z. m. 30 woyskowych zawikłanych w insurekcyą z dnia 21 Sierpnia, między którymi był także i officer. Don Miguel dekretem z dnia 26 Października wszystkich ułaskawił. Spodziewają się, że dla kobiet pociągnionych do śledztwa wyjdzie amnestja.

Rozmaitości.

— Pan Tomasz Kulczycki krawiec lwowski wprowadził w swoich robotach nowo w Paryżu w roku 1830 przez Pana Compaigne wynaleziony króy sukien mężkich, to jest: cywilnych i woyskowych, równie też i amazonek dla dam, podług którego kroju każda robota stosownie do każdey postaci ciała, tak podług naynowszey mody w żurnalach, jako też na żądania szczególnego gustu każdey osoby z pewnością i zadowoleniem zlecających jest wykonywaną. Ten sposób kroju gruntuje się na zasadach matematycznych i służących do tego instrumentach z Paryża sprowadzonych i nowo przez Pana Kulczyckiego dodatkowo wynalezionych. Ztąd wynika, iż podług przyjętych zasad sposób brania miary zupełnie jest innym od dawnego, że zapewnia dokładność każdey roboty tym samym gustem i krojem, jak w Paryżu z naypierwszych warsztatów wychodzą. Nayważnieyszy jednak tego sposobu kroju jest ten skutek, że Panowie na prowincyi mieszkający, nie potrzebują być do brania miary przytomnymi, potrzebują tylko przysłać miarę na stopy i cale rachowane w liczbach lub w sztukach szpagatu, względzie do tych trzech przedmiotów, to jest: wiele stóp wynosi wysokość całego korpusu, jaka obiętość pod pachami, i wiele grubości ciała na biodrach.

UWIADOMIENIA.

W dniu 13 grudnia 1831 r. o godzinie 9tey ranney w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się publiczna sprzedarz w drodze exekucyi Sądowey zajętych ruchomości, jako to: Komod, kanapy, krzeselek, sofy, szafy na suknie, biórka, stolików, zwierciadeł, zegaru, powozu, sanek, wozu okutego, lanszaftów, sukien męskich i t. p. — Zaś w tymże samym dniu na targu końskim o godzinie 12 z południa w Kleparzy sprzedane zostaną konie zaprzęgowe z chomentami. Chęć kupienia mających na czas i mieysce oznaczonez gotówką zaprasza się. w Krakowie dnia 9 Grudnia 1831 r. *Ignacy Kopyciński.*

W dniu 15 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana odbywać się będzie w kancellaryi Komory celney tuteyszey na Stradomiu sprzedaż przez publiczną Licytacyą następujących artykułów jako to: kociołka i rądla nowego miedzianego o 6 i 3 garncach, parę koni szpakowatych lat cztery i pięć mających, trzech chomont z ubiorem. Mający chęć nabycia tych artykułów za gotową zapłatę zechcą się w oznaczonym terminie i mieyscu osobiście stawić. Kraków dnia 6 Grudnia 1831 r. (1 raz)